

ملائک در شب قدر بر چه کسی نازل می‌شوند / استدلالی بر حقانیت اهل بیت

شب قدر، شبی است که ملائکه بر امام زمان (عج) نازل می‌شوند، فلذا در روایتی از امام باقر(ع) آمده است که برای حقانیت مکتب اهل بیت به سوره قدر استدلال کنید.

شب قدر، شبی است که ملائکه بر امام زمان (عج) نازل می‌شوند، فلذا در روایتی از امام باقر(ع) آمده است که برای حقانیت مکتب اهل بیت به سوره قدر استدلال کنید.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه_حجت الاسلام ابوالفضل ابراهیمی*: خدای متعال در سوره دخان وقتی اشاره به نزول قرآن در آن شب مبارک یعنی شب قدر می‌کند در ویژگی شب قدر می‌فرماید: در آن شب تفصیل امور مشخص می‌شود. بعد برای بیان عظمت آن امری که در شب قدر به صورت تفصیل مشخص می‌شود می‌فرماید این امری از جانب ما می‌باشد.

در آیات اول تا پنجم این سوره هفت مرتبه ضمیر متکلم مع الغیر یعنی «نا» تکرار شده است نکته ی قابل توجه این است که در آیه ششم خدای متعال می‌فرماید «رحمةً من ربک» یعنی ای پیامبر این اتفاقات رحمتی از پروردگار توست.

در این آیه ضمیر از متکلم مع الغیر «نا» به مخاطب تبدیل شد «ک» در علم بدیع به اینگونه تغییر در اسلوب کلام التفات گفته می‌شود یعنی ابتدا کلام با توجه به متکلم آغاز می‌شود اما در ادامه ی همان کلام روی سخن با مخاطب می‌شود در حالی که اگر آیه ششم نیز طبق آیات قبل بیان می‌شد ضمیر متکلم در آن به کار می‌رفت بنابراین آیه اینگونه بیان می‌شد «رحمةً منّا» اما خدای متعال خطاب را به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله تغییر دادند و فرمودند: این ویژگی ها که بیان شد رحمتی از پروردگار توست.

به نظر می‌رسد علت این التفات توجه به مطلب مهمی باشد و ظاهراً آن مطلب اختصاص ویژه شب قدر به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم است.

«تنزل الملائكة و الروح فيها باذن ربهم من کل امر» در شب قدر ملائک نازل می‌شوند.

سوال می‌شود که ملائکه بر چه کسی و کجا نازل می‌شوند؟ با توجه به روایات ملائکه به محضر خلیفه خدا و امام زمان آن عصر می‌رسند. امام باقر (ع) به شخصی به نام ابا هذیل فرمودند: شب قدر بر ما اهل بیت مخفی نمی‌باشد زیرا ملائکه در آن شب به دور ما طواف می‌کنند. (بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد صلی الله علیهم؛ ج ۱؛ ۱۸۱؛ ص ۲۲۱)

شب قدر مخصوص امام زمان علیه السلام است و رحمت خاص خدای متعال به ایشان می‌باشد. با توجه به همین نکته است که امام باقر به شیعیان امر فرمودند برای حقانیت مکتب اهل بیت به سوره قدر استدلال کنید که پیروز خواهید شد به خدای متعال قسم سوره قدر بعد از رسول خدا (ص) حجت خدای تبارک و تعالی بر بندگان است. ای گروه شیعیان به سوره دخان استدلال کنید که این سوره بعد از رسول خدا مخصوص اولوا الامر و امامان می‌باشد. «الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۱؛ ۱۸۱؛ ص: ۲۴۹»

مرحوم کلینی در جلد اول کتاب کافی فصل جداگانه ای را به این موضوع اختصاص داده و روایات متعددی تحت عنوان «بَابُ فِي شَأْنِ rlm&۱۸۱؛ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَ تَفْسِيرَهَا» نقل کرده اند.

روایت پنجم این باب حدیثی از امام صادق علیه السلام است که فرمودند: امیرالمومنین علیه السلام بسیار این جریان را نقل می‌فرمودند که دو تن از اصحاب رسول خدا صلی الله علیه و آله هر زمان به محضر حضرت می‌رسیدند حضرت سوره قدر را با خشوع خاصی می‌خواندند و اشک از چشمانشان جاری می‌شد.

آن دو می‌گفتند: یا رسول الله چقدر شما نسبت به این سوره حساس هستید؟

رسول الله صلی الله علیه و آله می‌فرمودند: به سبب چیزی است که مشاهده می‌کنم و در قلبم جایگرفته است و به خاطر مصیبت‌هایی است که بعد از من به این شخص مقابل شما اشاره به امیرالمومنین علیه السلام خواهد رسید.

آن دو گفتند: یا رسول الله شما چه می بینید و علی بعد از شما چه می بیند؟ امیرالمومنین علیه السلام فرمودند: در این لحظه روی زمین این آیه نوشته شد: تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ، حضرت فرمودند: وقتی خدای متعال می فرماید همه چیز نازل می شود آیا بعد از این جمله چیزی باقی می ماند که نازل نشده باشد؟ گفتند: نه یا رسول الله چیزی باقی نمی ماند. حضرت فرمودند: آیا شما دو نفر می دانید ملائکه بر چه کسی نازل می شوند؟ عرض کردند: ملائکه بر شما نازل می شوند. حضرت فرمودند: وقتی من از دنیا بروم آیا لیلۃ القدر هم می رود یا باقی است؟ عرض کردند: بعد از شما لیلۃ القدر باقی می ماند. حضرت فرمودند: آیا بعد از من آن امور باز هم نازل می شود؟ عرض کردند: بله یا رسول الله. حضرت فرمودند: بعد از اینکه من از دنیا رفتم این امور بر چه کسی نازل می شود؟ عرض کردند: ما علم به آن نداریم.

امیرالمومنین علیه السلام فرمودند: در این هنگام رسول الله دست مبارک را بر سر من گذاشتند و به آن دو نفر فرمودند: «اگر نمی دانید پس بدانید کسی که بعد از من در شب قدر ملائکه بر او نازل می شوند این شخصی است که در مقابل شما نشسته است.»

امام صادق علیه السلام فرمودند: بعد از رسول خدا آن دو نفر متوجه شب قدر می شدند به سبب ترسی بود که در آن شب به دل آنها می افتاد.

در روایتی دیگر در همین باب امام باقر علیه السلام فرمودند به سوره دخان استدلال کنید زیرا در این سوره خدای متعال می فرماید: حم و الْكِتَابِ الْمُبِينِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ؛ این آیه مخصوص ائمه علیهم السلام که اولوا الامر هستند می باشد.

خدای متعال می فرماید وَ إِنَّ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ هیچ امتی نیست مگر اینکه انذار کننده ای در بین آنها وجود داشته تا آنها را از عذاب قیامت و نافرمانی خدای متعال انذار کند. به حضرت عرض شد نذیر مسلمانان محمد صلی الله علیه و آله بود. حضرت فرمودند: بله درست است و تا وقتی حضرت زنده بودند هیچ نذیر دیگری غیر از ایشان روی زمین وجود نداشت و آن نذیر امت همان کسی است که از جانب خدای متعال مبعوث شده است.

حال که دانستید آن شخص انذار کننده که ملائک در شب قدر بر او نازل می شوند همان مبعوث از جانب خدای متعال است پس بدانید که بعد از رسول خدا امت اسلامی خالی از مبعوث و انذار دهنده از جانب خدای متعال نمی باشد.

اگر شما بگویید پس از رسول خدا مبعوثی از جانب خدا و انذار کننده ای نیست در حقیقت اعتراف کرده اید که رسول خدا امت بعد از خود را ضایع کرده است چون کسی که وظیفه ایشان را انجام دهد وجود ندارد و کسانی که رسول خدا را ندیده اند راه هدایت بر آنها بسته می شود.

به حضرت عرض کردند: آیا قرآن کفایت نمی کند؟! فرمودند: بله کفایت می کند به شرط اینکه مفسر قرآن وجود داشته باشد و پیامبر قرآن را فقط برای یک نفر تفسیر کرد و آن شخص علی بن ابی طالب است و جایگاه و مقام بلند آن شخصیت را هم برای مردم بیان کرد.

با توجه به این روایات اهمیت شب قدر بیشتر معلوم می شود و شب قدر صرفاً فرصتی برای استجابت دعا و مغفرت نیست، بلکه شبی است مخصوص امام زمان علیه السلام و شبی است که ملائک بر امام زمان نازل می شوند و حقانیت مکتب اهل بیت را ثابت می کند شاید به همین جهت باشد که در اعمال شب ۲۳ ماه مبارک رمضان که طبق روایات متعدد به احتمال زیاد شب قدر است فرمودند دعای «اللهم کن لولیک.....» در هر حالتی که هستید خوانده شود.

الکافی (ط - الإسلامية)، ج ۴، ص: ۱۶۲

*استاد حوزه علمیه امام خمینی